

102-а річниця державної служби України: історія та сьогодні

Професійне свято державних службовців, відповідно до Указу Президента України від 04 квітня 2003 року № 291, відзначається 23 червня - у день державної служби ООН.

День державної служби ООН встановлений на 57-й сесії Генеральної Асамблеї ООН (Резолюція № A/RES/57/277 від 7 березня 2003 року). У цій резолюції вказується, що ефективне, прозоре державне управління на міжнародному та національному рівнях відіграє ключову роль в реалізації узгоджених державницьких цілей. На своїй 60-й сесії Генеральна Асамблея ООН наголосила на необхідності більш ефективного використання Дня державної служби. Генеральна Асамблея закликала держави - члени ООН в цей день організувати спецзаходи, які б наочно висвітлювали роботу державної служби та її внесок в процес розвитку країн.

Розвиток української держави з давніх часів був би неможливим без розбудови професійного апарату публічних службовців.

Історія вітчизняної державної служби сягає часів княжої Русі; паралельно з військовою структурою у козацьку добу Б. Хмельницького також була розвинута ієрархія цивільних посад. Згадки про державну службу містяться в багатьох історичних документах, зокрема: Гадяцькому договорі 16 вересня 1658 р., Руській правді XI ст., Коломацькій угоді Івана Мазепи 1687 р., листах Великих князів Литовських XVI ст. та інших.

Пам'ятаючи та шануючи непростий історичний шлях становлення державної служби в Україні, наголошуючи на необхідності інституційної пам'яті, сьогодні основні тенденції розвитку визначаються з урахуванням європейських вимог до державного управління.

Зокрема пріоритетами реформування державної служби визначено:

- прийняття нормативно-правових актів та ефективна реалізація Закону України «Про державну службу»;
- формування висококваліфікованої, компетентної групи фахівців з питань реформ;
- визначення оптимальної кількості державних службовців, оптимізація чисельності працівників органів державної влади;
- реформування системи оплати праці державних службовців;
- утворення інтегрованої інформаційної системи управління людськими ресурсами на державній службі;
- реформування системи професійного навчання державних службовців;
- підвищення рівня інституційної спроможності НАДС для забезпечення ефективної реалізації законодавства про державну службу.

З 1 травня 2016 року набув чинності новий Закон України «Про державну службу», який розроблявся близько 5 років. Закон розроблено

враховуючи досвід правового регулювання державної служби у Європі, і він являється однією із складових «пакету реформ» в Україні.

Новий Закон приніс:

1) Прозорість конкурсної процедури, що включає комп'ютерне тестування, співбесіду, вирішення ситуаційних завдань та доступність усіх конкурсів оголошених в Сумській області на сайті НАДС.

2) Заборону «тримати» вакансії більше 1 року для усіх державних органів (після спливу 1 року не заповнена вакансія підлягає скороченню).

3) Збільшення кількості оголошених вакансій на посади та кількості проведених конкурсів.

4) Збільшення розміру заробітної плати державних службовців.

5) Скорочення чисельності державних органів.

6) Деполітизацію адміністративних посад державної служби.

У жовтні 2019 року НАДС запустило в дослідну експлуатацію інформаційну систему управління людськими ресурсами (HRMIS) PoClick.

Система впроваджується в рамках реформи державного управління та забезпечить підвищення ефективності роботи чиновників і відкриє доступ громадянам до даних про державну службу.

Сьогодні в систему PoClick вже завантажено реальні дані кадрового обліку НАДС та здійснюються типові основні процедури. До кінця 2020 року планується, що систему використовуватимуть всі міністерства. З часом на використання системи PoClick мають перейти всі державні органи в Україні, яких нараховується 5000.

Система PoClick дозволить оцифрувати всю складну систему державної служби. Вона є ядром трансформації державної служби в так звану «держслужбу в смартфоні», що є так актуально в умовах створення «держави в смартфоні». В систему PoClick вносяться всі відомості про кожного державного службовця: від обов'язків та завдань до розміру зарплати. Використання такої системи дозволить оцифрувати діяльність близько 200 тис. працівників органів влади, спростить аналіз цієї величезної кількості даних та прийняття управлінських рішень.

27 травня 2020 року Урядом було схвалено Концепцію реформування системи оплати праці державних службовців, розроблену з метою зміни системи і підходів до регулювання оплати праці у сфері державної служби для підвищення конкурентоспроможності заробітної плати на посадах державної служби, підвищення її прозорості, передбачуваності та справедливості.

Нова модель оплати праці державних службовців передбачає:

- єдиний підхід до нарахування заробітної плати, шляхом посилення її фінансової частини (не менше 70%) і зменшення змінної складової (не більше 30%);

- встановлення рівня окладу відповідно до класифікації посад, виходячи з цінності посади (обсягу, складності роботи та рівня відповідальності). Це позбавить необхідності додаткового поділу державних органів на рівні;

- проведення справедливого і прозорого розподілу (перерозподілу) фондів оплати праці в державних органах, а також бюджетних коштів на оплату праці між ними.